

כו:

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

עין משפט
נר מצוה

סד א טושי' א"ח סי'
ללא טעף א':
סד ב טושי' א"ח סי' ד
ספיק טו:
סד ג טושי' סי' רלא:
סד ד מ"י פ"ד מהלכות
מפלין הלכה לא סמח
טען כ טושי' א"ח סי'
ספיק ו:
סד ה ר מ"י פ"ו מהל'
סוכה הלכה ו סמח
טען מ טושי' א"ח סי'
מרטל ספיק ב:

רבינו חננאל

ואינו אוחז בקציצה, סי'
היא הטבלא, דברי ר'
יעקב, וחכמים אומרים
ישן אדם שינת עראי,
והוא כרי הילוך מאה
אמה, אבל שינת קבע
יותר מזה (אסור), אמר
ר' אסור לאדם לישן
ביום יותר משנת הסוס,
והוא שחן נשמי, תנא ר'
יוסי אומר הילדים, בזמן
שנשותיהן עמהם, חולצין
בין ביום ובין בלילה,
ואחר כך ישנים ואקשין
ש"ם בעל קרי אסור
בחפצין, ושינת מפי
שרטין בטומאה, (וחי'
[שיטת] בעל קרי אינו
אסור בחפצין, ת"ר שבת
ישימ' מטהו בחפצין,
אינו אוחז לא ברצועה
לא בקציצה, עד שיטול
ידיו ויסיר טראשו, ספיק
דחידים עסקניות הן,
מעשה שהביאו לרבן יוחנן
בן זכאי לטעום התבשיל
לסוכה, והרצה להחמיר
על עצמו מחמיר.

מסורת הש"ס

(א) יומא ע"ג, (ב) [ספר ש"ס]
שבת קנ"ד: ד"ה שמים
כ"ד [לס], (ג) [וירטון]
ע"כ, (ד) [לא לע מקומה]
דנקדשין ע: כש"י ד"ה
כ"י ט"ז ונכחמות ק"ל,
אסור ללא כ"י לא פירש
וע"י נכשין ד, (ה) [לפיל]
כ"ה.

תורה אור השלם

1. עד מתי יצול תשכב
מתי תיקום מנחתך.
מ"ס ו' ט

גליון הש"ס

הש"ס ד"ה בפ"ע וכו'
דפוס ב"מסד אהר, עין
מחזקת נרע ביהודה
מחזקת מניחא ח"ס
כ:

לענין רש"י

אל"ש (אליהו ש"ס)
ב"מסד.

מוסף רש"י

העלום לסוכה, מל
מנחה דסוכה נקט גליון
עליו במסכת סוכה, לפי
שחוק עשין סוכותיהן
כאלה בן ושבת ח"ו,
נטלו במסכה וכו', גלשה
קולין נהג נ, אחת גלשה
נטל דיו אלא במסכה כ"ך
דיו משום אטיות הדפוס
וח"י לסיכה אלא ולא כ"ך
אחריו יומא ע"ג.

ולא יאחו בקציצה. הן מפלין עמאן דפוס מושכן ורלועא (דומה לו
במס' גיטין בהניחין ודף נח.) ארבעים סאה קאזי מפלין: לישן
ביום. מפני צטול תורה: דמר. רבה בר נחמני: כ"כ. דממנו
למד מדת שינתו שהיה ישן רב ביום כשיעור זה: דרבי כרבי. ורב
למדה מרביע הקדוש שגדל אללו:
ורבי דודו. כך קבל מאבותיו שזו
היתה שינת דוד מלך ישראל: שישן
נשמי. אל"ש: סוס נייס. ביום:
כמיטל מוטמדיא לבי כוזי. "דמפ'
(ו) במקום אחר דהו שיתא פרסי:
הנכנס לישן. שאין כוונתו אלא לישן
ואינו מהרהר לדבר אחר: רלא חולץ.
מפלין: רלא מניח. לפי שביום אין
לדבר לשמש עם אשתו ולא לישן קבע:
בלילה חולץ. אפי' לשינת עראי דלמא
מיתמן וישן קבע: הילדים. בחורים:
לעולם חולצין. ואפי' ביום: שרגילין
בטומאה. קס"ד שמא יראו קרי
שהרור מאזי כהן: לימא קא סבר
רבי יוסי כו'. ומינעו לן למיעבד
כוותיה שהלכה כמותו ברוב מקומות
דקיימא לן ניומוק עמונעין דף
סו:). שמא יבאו וכו'. והא דלא
אסור לבזמן לנהוג בהו קלות ראש:
עסקניות הן. ושמא נגעו במקום
הטיטופת: מתני' אולל פחות
מכביצה. מאלל פחות מכביצה:
נטלו במסכה. לא נטל ידיו אלא
כ"ך במסכה דיו משום נקיות דקסבר
פחות מכביצה לא בעי נט' ולא בעי
סוכה ולא בעי ברכת המזון לאחריו
דדרש כרבי יהודה (בבב"ב דף מט.)
ואכלת ושבעת וברכת אכילה שיש בה
שביעה והיינו כביצה אלא לפניו בכל דהו
בעי ברכה שהרי נהנה ואסור ליהנות
מן העו"ה בלא ברכה: גמ' מעשה
לפסוק. וכן דרך המדברים להביא אחר
דבריהם מעשה הסוחר דבריהם דקמי
רישא) אוללן ושומן עראי חוק לסוכה
ומניחא מעש' דלענימ' תכשיל כ"ך סור:

הכי

הכי
יוחנן אית מליח כיון דשקליה לגרענימיה נזר ליה שיעורא אחר ליה מי סברת כית גדול צעין צעין והיה זית דאחא לקמיה
ד' יוחנן זית גדול היה דלע"ג דשקליה לגרענימיה פס ליה שיעורא והשתא אי הוה עובדא דהש"ס שלנו היינו הוה דירוש' אי"כ חולק
על שלנו ולא סמכין עליה מדלג שני ליה משום דבריה הוא אלא שמא שני מעשים היו והיה דירוש' היה זית שלם ואכלו עם הגרעין
דהי כריה אלא הוה דלע"ג ש' שלנו לא היה צו גרעין שכן סתם זית מליח בלא גרעין הוא ולא היה בריה ולהיך הולך לתוך הגדול
היה זית דירושלמי קטן מזה ביוני היה והרואה להזיז עמנו מספיקא כ"ך שיאכל כית אפילו בדבר שהוא בריה ודוקא לענין
ברכה שלאחריה אלא לפניו מנכר אפי' פחות מכית בכל דבר דלפניו לא צעין שיעור דאסור ליהנות בעו"ה בלא ברכה דמשמע
מעובדא ד' דוק דאקמר ולא כ"ך אחריו דכפרי' משום דסבר לה כ' יהודה משמע הא לפניו כ"ך וכן פירש בקונ' ואחרין
בירושלמי בתחלת פרק כ"ד מנכרין כל שאומר עליו שלם ברכות אומר לפניו המזיז להם מן הארץ וכל שאין אומר עליו ג' ברכות
אין אומר עליו המזיז להם מן הארץ המזיז הרי פחות מכית דאין אומר עליו שלם ברכות מעשה לא יאמר לפניו המזיז להם
מן הארץ הא א"ר יעקב בר אבא לאשר מיניס נכרא פ' לא אחא לחלק בין דבר שיש בו כשיעור לדבר שאין בו כשיעור אלא אחא לחלק
בין פת לאשר מאלל של חמשת המינים כגון מעשה קדירה שאין מנכרין אחריו ג' ברכות וכן כוכא דארעא ופת הבאה בכיסין כי לא קבע
סעודתיה עליוה ופת אורז ודוחן שאין מנכרין אחריהם שלם ברכות אין אומרים עליהם המזיז להם מן הארץ ואע"ג דבריש כ"ד מנכרין
(סד דף נה) וספא לן ברכה בתחלת בק"ו מנסוף כשהוא שבע מנכר כשהוא רעב לא כ"ס מ"מ לא שייך למימר דיו ובמשהו מנכר
בתחלת אע"ג דלא מנכר בסוף דאזינו ק"ו אינו אלא גלוי מלמא בעלמא דברכה לפניו לאו דאורייתא דתנן פרק מי שמתו (סד דף כ):
בעל קרי על המזון מנכר לאחריו ואינו מנכר לפניו וכן כפ' היה קורא (סד דף טו) וספא הפועלים שהיו עושין מלאכה אלא בעל
הבית אוללן פתן ואין מנכרין לפניו אלא מנכרין לאחריה שמי ברכות ולענין שמה נראה שמנכרין אבות יין על הגפן ועל פרי הגפן
אע"ג דלגבי יו"ה לא היו שיעור חשבון בפחות ממלא לוגמא כדאמר פ' בתרא דיומא (דף עג: וספא) לא ילפינן מנייה ברכה היין לאחריו
תעד לענין אכילה הוה שיעורא ביום הכפורים כמותה ולענין ברכה מייחזי לאחריו בכית דהלכה כרבי מאיר כדפרישית ואית למ"ד
לענין קידוש דא"ל מלא לוגמא הלך לבדך אחריו נמי יכול להיות דלא בעי מלא לוגמא ומיהו קא"ת היה נראה לקדקד דמודי ר' מאיר בשתיה
דבעי כביצה דכפרק שלשה שאלו (בבב"ב דף מט.) וספא דרש ר"מ ואכלת וז אכילה ושבעת וז שמה ואכילה בכית ור' יהודה דרש ואכלת
ושבעת וז אכילה שיש בה שביעה ואי וז כביצה וכיון דנפקא לן לר"מ שמה מושבעת א"כ בעי כביצה דלא הוה שביעה בפחות ושמה יש
לחלק בין שמה לאכילה דלמא שביעה בשמה הוה בפחות מכביצה וכל הני שיעורין דרבנן מניה דמכוח פרק מי שמתו (סד דף כ: וספא)
דאמר' הלא נחמא עסקין דאכל שיעורא דרבנן לענין ברכה דלאחריו לא מנינ' שום שיעורא אלא כית לר"מ וכביצה לר' יהודה וקרא
אסמכתא בעלמא דמדאורייתא צעין שביעה גמורה והא דאמר' פרק שלשה שאלו (סד דף מט.) שמעון בן שטח לגמריה דהוה דעבד
משמע דאין מוזיא אחרים יד חובתן עד שיאכל כית הא בכית דגן מוזיא אע"פ שהמלך והמלכה מסתמא אכלו כדי שזבנן לא דמי
גדול דרבנן לקטן דרבנן דלא מפיח דאורייתא דהא גדול אפילו לא אכל כלל היה ראוי (להו) להזיז אחרים וכן פירש שם בקונטרס:
ואמרו

נשלו במסכה. פירש בקונ' משום נקיות ובחנם פירש כן דרבי
דוק כהן הוה דמכוח פ' מי שמתו (בבב"ב דף יט:) ובסוף
פרק כל פסולי המוקדשין (בבב"ב דף לו:) והיה אולל על סהרה
תרומה וידים שניות הן ופסולות את
דבר דכפיק דשבת (דף יז:) דלפי'
פחות מכביצה מקבל טומאה דמכוח
פרק שני דמס' טהרות (מ"ה) דתנן
אין צו כביצה הוא טמא והכל טהור:
ולא בידך אחריו. סבר לה כרבי
יהודה דפרק שלשה שאלו
(בבב"ב דף מט:) דדרש ואכלת ושבעת
וברכת אכילה שיש בה שביעה דהיינו
כביצה ור"מ פליג ואמר דמנכרין
בכית וגלגה הלכה כותיה מדאמר'
פרק כ"ד מנכרין (סד דף נה) וספא
א"ר חייא בר אבא אני ראייה את
ר' יוחנן שאל זית מליח וצ"כ עליו
תחלה וסוף ועוד אמר' פרק שלשה
שאלו (סד דף מט.) וספא א"ר חייא
בר אבא א"ר יוחנן לעולם אינו מוזיא
רבים יד חובתן עד שיאכל כית
דגן וכן אמר רב הונא בר יהודה
משמיה דרב ומתוך הירושלמי משמע
דבכיה לא צעין כית דלפניו
פרידה אחת של ענב או פרידה אחת
של רימון טעונה ברכה לפניו
ולאחריה והכי איתא בירוש' ברש
כ"ד מנכרין ר' יוחנן נכס ויתא
וצ"כ לפניו ולאחריו והוה ר' חייא
בר אבא מתמכל ביה ואמר ליה ר'
יוחנן בנלאה מה את מתמכל בי
לית לך כל שהוא ממין שבעה טעון
ברכה לפניו ולאחריו אית ליה ומה
צ"כא ליה מפני שגרעיניו ממעטו
ולית ליה לרבי יוחנן שגרעיניו
ממעטו מה עבד ליה ר"י משום
בריה מילתיה דרבי יוחנן אחרה שכן
אפילו פרידה אחת של ענב או פרידה
אחת של רימון שהיא טעונה ברכה
לפניו ולאחריו ובהש"ס שלנו יש כעין
מעשה זה פרק כ"ד מנכרין (סד דף
נח:) דא"ר חייא בר אבא אני ראייה את
יוחנן אית מליח כיון דשקליה לגרענימיה נזר ליה שיעורא אחר ליה מי סברת כית גדול צעין צעין והיה זית דאחא לקמיה
ד' יוחנן זית גדול היה דלע"ג דשקליה לגרענימיה פס ליה שיעורא והשתא אי הוה עובדא דהש"ס שלנו היינו הוה דירוש' אי"כ חולק
על שלנו ולא סמכין עליה מדלג שני ליה משום דבריה הוא אלא שמא שני מעשים היו והיה דירוש' היה זית שלם ואכלו עם הגרעין
דהי כריה אלא הוה דלע"ג ש' שלנו לא היה צו גרעין שכן סתם זית מליח בלא גרעין הוא ולא היה בריה ולהיך הולך לתוך הגדול
היה זית דירושלמי קטן מזה ביוני היה והרואה להזיז עמנו מספיקא כ"ך שיאכל כית אפילו בדבר שהוא בריה ודוקא לענין
ברכה שלאחריה אלא לפניו מנכר אפי' פחות מכית בכל דבר דלפניו לא צעין שיעור דאסור ליהנות בעו"ה בלא ברכה דמשמע
מעובדא ד' דוק דאקמר ולא כ"ך אחריו דכפרי' משום דסבר לה כ' יהודה משמע הא לפניו כ"ך וכן פירש בקונ' ואחרין
בירושלמי בתחלת פרק כ"ד מנכרין כל שאומר עליו שלם ברכות אומר לפניו המזיז להם מן הארץ וכל שאין אומר עליו ג' ברכות
אין אומר עליו המזיז להם מן הארץ המזיז הרי פחות מכית דאין אומר עליו שלם ברכות מעשה לא יאמר לפניו המזיז להם
מן הארץ הא א"ר יעקב בר אבא לאשר מיניס נכרא פ' לא אחא לחלק בין דבר שיש בו כשיעור לדבר שאין בו כשיעור אלא אחא לחלק
בין פת לאשר מאלל של חמשת המינים כגון מעשה קדירה שאין מנכרין אחריו ג' ברכות וכן כוכא דארעא ופת הבאה בכיסין כי לא קבע
סעודתיה עליוה ופת אורז ודוחן שאין מנכרין אחריהם שלם ברכות אין אומרים עליהם המזיז להם מן הארץ ואע"ג דבריש כ"ד מנכרין
(סד דף נה) וספא לן ברכה בתחלת בק"ו מנסוף כשהוא שבע מנכר כשהוא רעב לא כ"ס מ"מ לא שייך למימר דיו ובמשהו מנכר
בתחלת אע"ג דלא מנכר בסוף דאזינו ק"ו אינו אלא גלוי מלמא בעלמא דברכה לפניו לאו דאורייתא דתנן פרק מי שמתו (סד דף כ):
בעל קרי על המזון מנכר לאחריו ואינו מנכר לפניו וכן כפ' היה קורא (סד דף טו) וספא הפועלים שהיו עושין מלאכה אלא בעל
הבית אוללן פתן ואין מנכרין לפניו אלא מנכרין לאחריה שמי ברכות ולענין שמה נראה שמנכרין אבות יין על הגפן ועל פרי הגפן
אע"ג דלגבי יו"ה לא היו שיעור חשבון בפחות ממלא לוגמא כדאמר פ' בתרא דיומא (דף עג: וספא) לא ילפינן מנייה ברכה היין לאחריו
תעד לענין אכילה הוה שיעורא ביום הכפורים כמותה ולענין ברכה מייחזי לאחריו בכית דהלכה כרבי מאיר כדפרישית ואית למ"ד
לענין קידוש דא"ל מלא לוגמא הלך לבדך אחריו נמי יכול להיות דלא בעי מלא לוגמא ומיהו קא"ת היה נראה לקדקד דמודי ר' מאיר בשתיה
דבעי כביצה דכפרק שלשה שאלו (בבב"ב דף מט.) וספא דרש ר"מ ואכלת וז אכילה ושבעת וז שמה ואכילה בכית ור' יהודה דרש ואכלת
ושבעת וז אכילה שיש בה שביעה ואי וז כביצה וכיון דנפקא לן לר"מ שמה מושבעת א"כ בעי כביצה דלא הוה שביעה בפחות ושמה יש
לחלק בין שמה לאכילה דלמא שביעה בשמה הוה בפחות מכביצה וכל הני שיעורין דרבנן מניה דמכוח פרק מי שמתו (סד דף כ: וספא)
דאמר' הלא נחמא עסקין דאכל שיעורא דרבנן לענין ברכה דלאחריו לא מנינ' שום שיעורא אלא כית לר"מ וכביצה לר' יהודה וקרא
אסמכתא בעלמא דמדאורייתא צעין שביעה גמורה והא דאמר' פרק שלשה שאלו (סד דף מט.) שמעון בן שטח לגמריה דהוה דעבד
משמע דאין מוזיא אחרים יד חובתן עד שיאכל כית הא בכית דגן מוזיא אע"פ שהמלך והמלכה מסתמא אכלו כדי שזבנן לא דמי
גדול דרבנן לקטן דרבנן דלא מפיח דאורייתא דהא גדול אפילו לא אכל כלל היה ראוי (להו) להזיז אחרים וכן פירש שם בקונטרס:
ואמרו

